

Anneke Kaai - Psalm 22 1

**Godverlatenheid
Goede Vrijdag 2023
Jef Wauters**

1.

“Laat deze beker aan mij voorbijgaan”
zo bad Jezus in de Hof van Olijven.
Nu hangt hij aan het kruis.
Ter dood veroordeeld.
Door zijn vrienden verlaten.
De twijfel slaat toe.
Eli, Eli lema sabachtani
“Mijn god, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten?”
Hij had geen macht begeerd
en was een lijdende dienaar,
leven en toekomst scheppend
voor mensen en voor Israël.
Een leven lang was hij trouw
aan zijn zending, aan zijn Vader.
Was zijn leven dan voor niets geweest?
Dit is de grote vrees voor veel mensen
bij het einde van hun leven.

2.

God waar ben je?

God waar ben je

- 0 Wanneer zoveel mensen lijden in de oorlog in Oekraïne
- 1 Wanneer zoveel mensen lijden in de vergeten Congolese
gewapende conflicten
- 2 Wanneer zoveel mensen lijden bij hun verlies van familieleden
bij de hevige aardschok in Syrië en Turkije
- 3 Wanneer ouders lijden bij het sterven van hun kinderen
in de grote treinramp in Griekenland

Eli, Eli lema sabachtani

“Mijn god, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten?”

Wanneer persoonlijk of maatschappelijk lijden ons treft,
vooral wanneer goede of onschuldige mensen worden getroffen
en wij dit als onrechtvaardig ervaren,
voelen wij ons door God verlaten.

3.

'O mijn God!'-
roep ik bij dag, gij antwoordt niet,- ?
de nacht door,
maar tot stilte kom ik niet!

Ook Jezus voelde zich door iedereen,
door God, zijn vader en mensen verlaten.

Soms is de brutaliteit en de onmenselijkheid
zo onmetelijk groot dat de woorden
in je keel verstommen
nog voor ze zijn uitgesproken

Die ervaring had ik bij mijn bezoek
aan het Ossuarium van Douaumont.

Dit is een monument waarin zich de resten van 130.000
ongeïdentificeerde Franse en Duitse soldaten bevinden.
Je bezoekt er tevens 15.000 graven.
Allen zijn gesneuveld tijdens de slag om Verdun
gedurende de Eerste Wereldoorlog.

Is God de Ene hier toch aanwezig
in de stilte van dit zwijgen,
zoals de profeet Elia hem aanwezig wist
in de stilte van een lichte bries
bij het zien van zoveel onmenselijkheid
wanneer de Thora niet meer gedaan wordt
en de tien woorden ten leven
met de voeten getreden wordt?

"Wie Hij? Voorbij de woorden
sprak Hij zijn laatste woord.
Een stem van doodse stilte,
van stilte na de moord."
Zo dicht en verwoordt Huub Oosterhuis het.

4.

In Auschwitz beroofden de nazi's mensen
van elk spoor van menselijkheid.
Zij voelden zich door God verlaten.
Ook hier klonk de vraag
God waar ben jij?

Viktor Emil Frankl was een overlever van de holocaust.
In zijn boek "De zin van het bestaan" schrijft hij:
'Wij die in concentratiekampen hebben geleefd,
wij zijn de gevangenen niet vergeten
die door de barakken liepen
om anderen op te beuren en te troosten,
die hun laatste korst brood aan een medegevangene schonken.
Hun aantal was wellicht klein,
toch hebben deze mannen overtuigend bewezen
dat één ding de mens niet kan worden ontnomen:
de allerlaatste menselijke vrijheid –
de keuze onder alle omstandigheden zijn eigen houding te bepalen,
zijn eigen weg te kiezen.'

5.

Ex-profbasketballer Sebastien Bellin noemt zich geen slachtoffer maar een overlever van de aanslagen van 22 maart 2016.

Bellin raakte destijds zwaargewond bij de tweede explosie op de luchthaven van Zaventem. Sindsdien gaat hij met een handicap door het leven.

Op het terreurproces getuigt hij op 9 maart en zegt:

"Naast de gruwel die mensen plegen, is er het andere uiterste: mensen die elkaar helpen. Ik heb het enorme geluk gehad dat ik op het moeilijkste moment in mijn leven omringd was door menselijkheid, mensen met compassie en liefde. Je kan in het leven kiezen om weg te zinken in de gruwel of om te focussen op de liefde."

En daarop richtte hij zich ook tot de beschuldigten.

"Mijnheren, jullie hebben via jullie advocaten geëist dat jullie behandeld zouden worden als mensen.

Ik vraag vandaag dat jullie me ook als een mens behandelen door naar me te luisteren en me aan te kijken.

Vandaag heb ik beslist om jullie te vergeven.

Jullie vergeven is de laatste fase in mijn genezing.

Er is een groot verschil tussen repareren en genezen.

Jullie vergeven is de laatste fase in mijn genezing.

Er is geen plaats in mij voor haat en wraak.

Ik maak de keuze om die plaats te geven aan liefde en verdraagzaamheid."

Ik wil jullie een raad geven.

Ik reik jullie de hand met de kracht van vergeving.

Die vergeving is voor jullie misschien de eerste stap in de genezing.

Ik ben klaar om jullie te helpen.

De vergeving is voor jullie het verschil tussen weggroten in de cel en genezen."

6.

Zowel Victor Frankl als Sebastien Bellin
zeggen dat we de keuze hebben:
wegzinken in de gruwel
of focussen op de liefde.
Sta op en kom uit je graf.

Als Jezus sterft
gebeuren er twee dingen:

- 0 Het voorhangsel van de tempel
scheurt van boven tot beneden in tweeën.
God wordt zichtbaar voor de hele wereld.
Hij werd zichtbaar in het leven,
in de levenswijze van Jezus.
Zo is God met ons, ons nabij.
Het leven van Jezus was niet voor niets.
- 1 Nadat Jezus schreeuwt met luide stem
en de geestesadem loslaat
openen zich de graven,
Staan de mensen op
en komen zij uit de graven.

Hier gebeurt massaal
wat bij Johannes
met Lazarus gebeurt.
Ook toen schreeuwde Jezus
met luide stem tot Lazarus:
Sta op, kom uit je graf.

Zo trad Jezus in het spoor
van de profeet Ezechiël
die zijn volk in ballingschap
moed insprak met de woorden van de Ene:
“weten zult ge dat ik de Ene ben,-
als ik uw graven open
en u laat opklimmen uit uw graven,
gemeente van mij!-
ik zal mijn geestesadem in u geven
en ge zult leven.”

7.

Vorige maand stierf Pieterjan,
een 32-jarige zoon van vrienden.
Bij zijn levenseinde vroeg hij zich af
of zijn leven toch niet voor niets was geweest.
“Mijn leven heeft nut gehad omdat ik
altijd veel heb kunnen doen voor mensen”,
zo schreef hij alsook deze verrijzenisgedachte:
“Als jullie de vaandel willen overnemen
en zo verder doen,
zou meest geapprecieerd worden.”

Opstaan en uit onze graven komen
dat is ook onze dagelijkse opdracht.

Dat doet Sebastien Bellin na de aanslagen in Brussel,
dat doet Jeanne Devos met haar beweging
die rechten geeft aan dienstmeisjes, huisslaafjes,
dat doen velen onder ons die geconfronteerd worden
met mensen die lijden aan Alzheimer of jongdementie,
ooit hun partner, vader, moeder, broer of zus,
dat deden de velen die wij vandaag herdenken
tijdens de litanie die wij dadelijk bidden.

God neemt het lijden niet weg
maar blijft ons nabij
in onze keuze voor het leven

Pasen wenkt, maar nog is het Goede Vrijdag.